

Föreskrifter för ingrepp i kommunens mark

Dokumenttyp Föreskrifter	Dokumentnamn Föreskrifter för ingrepp i kommunens mark	Fastställd 2020-04-20 § 29	Beslutande Kommunfullmäktige
Giltighetstid	Processägare	Senast reviderad	Detta dokument gäller för

1. Inledning	2
1.1. Väglagen (1971:948)	2
2. Ansvarsfördelning	3
3. Ansökan om grävstillstånd	3
3.1. Innehåll i ansökan	4
4. Avstängningar vid arbeten	4
5. Information vid arbetsplatsen	4
6. Säkerhet och miljö på arbetsplatsen	5
7. Sökandes/entreprenörens fordon	5
8. Upplagsplatser	5
9. Förbesiktning	6
10. Schaktning- och återställningsarbeten	6
10.1. Träd och naturmark.....	7
10.2. Misstänkt förorening.....	7
10.3. Fornminne	8
10.4. Dokument att följa	8
11. Slutbesiktning	8
12. Garanti/Garantibesiktning	8
13. Ersättning	9

1. Inledning

Vingåkers kommun äger och förvaltar stora arealer mark. Denna mark utgör i många fall allmän platsmark, det vill säga mark som ska vara tillgänglig för allmänheten i form av parker, gatumark, torg eller natur. Denna mark utgör också sådan mark som andra intressenter kan behöva nyttja i form av ledningsschakt för fiber, avlopp, vatten och liknande.

Arbeten i allmän mark innebär ofta att framkomligheten och trafiksäkerheten på platsen försämras. Ingrepp i gatumark innebär också en förkortad livslängd på överbyggnader och beläggningar. Även korrekt utförda återställningsarbeten kan medföra sättningar, sprickbildning och ökade underhållskostnader längre fram i tiden. *Föreskrifter för ingrepp i kommunens mark* syftar till att garantera säkra trafikmiljöer och väl utförda arbeten i kommunens mark.

1.1. Väglagen (1971:948)

44 § Inom ett vägområde får det inte utan väghållningsmyndighetens tillstånd

1. dras elektriska ledningar, vattenledningar eller andra ledningar,
2. utföras arbeten på en redan dragen ledning.

Väghållningsmyndigheten får meddela de föreskrifter om arbetet och om rätt till upplag eller annan anordning som behövs med hänsyn till vägens bestånd, drift eller brukande.

Tillstånd enligt första stycket behövs inte när tillstånd har meddelats enligt annan lag eller författning och anmälan om arbetet har gjorts hos väghållningsmyndigheten.

Om det på grund av en inträffad skada krävs skyndsam reparation av en ledning som har dragits inom ett vägområde, får arbetet påbörjas utan tillstånd eller anmälan. Ledningens ägare ska i så fall snarast underrätta väghållningsmyndigheten om arbetet.

71 § Till böter eller fängelse i högst sex månader döms den som uppsåtligen eller av oaktsamhet bryter mot ett förbud i 44 § eller mot en föreskrift eller ett förbud som har meddelats med stöd av 44 §.

2. Ansvarsfördelning

Kommunen tillsammans med polismyndigheten ansvarar för att allmän platsmark används på avsett sätt. Kommunen ansvarar för trafikens framkomlighet och säkerhet och beslutar om lokala trafikföreskrifter i de fall det behövs.

Kommunen kan genom stickprov kontrollera arbetsplatsens utformning och att gällande lagar och föreskrifter följs. Om kommunen anser att arbetet inte utförs på ett acceptabelt sätt kan kommunen avbryta arbetet med stöd av väghållaransvaret och då kräva ersättning från anläggningsägaren för nödvändiga åtgärder.

Anläggningsägaren ansvarar för sitt ledningsnät och att anläggningen inte skadar eller negativt påverkar funktionen på intilliggande anläggningar.

Anläggningsägaren svarar för skada, intrång och kostnader för kommun, tredje man eller övriga anläggningsägare orsakade av anläggningens utförande, drift eller borttagande.

Anläggningsägaren ansvarar för att nödvändiga arbeten utförs så smidigt som möjligt. Alla arbeten ska utföras på ett godtagbart sätt för boende och trafikanter. Anläggningsägaren ansvarar för att meddela eventuella entreprenörer dessa föreskrifter och att entreprenören förhåller sig till dessa.

Om anläggningsägaren inte är sökande skall fullmakt från anläggningsägaren bifogas ansökan.

Vad som nedan i föreskrifterna sägs om anläggningsägare gäller även för den som träder i anläggningsägarens ställe i form av fullmaktstagare eller entreprenör.

Kopia av gällande grävillstånd och trafikplan ska finnas tillgängligt på arbetsplatsen.

3. Ansökan om grävillstånd

För att få göra ingrepp i kommunens mark krävs tillstånd från Vingåkers kommun. Information om hur ansökan görs finns på kommunens hemsida.

Ansökan ska göras senast 10 dagar innan arbetets start och vara beviljat innan grävningen får påbörjas. Vid akut grävning ska kommunen kontaktas snarast och ansökan lämnas in senast en arbetsdag efter att arbetet påbörjats. Vid förlängning av tillstånd kontaktas Vingåkers kommun.

3.1. Innehåll i ansökan

En ritning över arbetsområdet ska bifogas till ansökan. På ritningen ska det också framgå var gränsen för allmän platsmark finns. En översiktskarta är nödvändig i de fall arbetet omfattar ett större område. Ansökan kan komma att behöva kompletteras med fotografier om detta efterfrågas av kommunen.

Trafikanordningsplan ska bifogas till ansökan. Trafikanordningsplanen ska klargöra hur trafiken ska ordnas vid arbetsplatsen. I den framgår vilka avstängningsanordningar och/eller vilka vägmärken som ska användas. Den ska också redogöra för de tillfälliga lokala trafikföreskrifter som kommer att behövas, till exempel gatuavstängning eller hastighetsreglering.

Om det är möjligt ska datum för slutbesiktning anges i ansökan.

4. Avstängningar vid arbeten

Det är av stor vikt att inte framkomlighet för gående och personer med funktionshinder försämras vid arbeten på gator och trottoarer. Avstängningarna ska vara utformade så att personer med funktionshinder och personer med nedsatt orienteringsförmåga säkert kan ta sig fram.

Vägmärken som inte gäller under arbetet ska täckas över eller tillfälligt tas ned. Avstängningarna ska vara stadiga och inte ge vika när någon går emot. Av säkerhetsskäl ska hindersbelysning finnas runt schaktet vid mörker och dålig sikt. Tillsyn av avstängningarna ska ske dagligen, även under dagar då aktivt arbete inte pågår.

Anläggningsägaren ska, om inget annat överenskommes med kommunen, informera berörda aktörer som fastighetsägare, blåljusmyndigheter och bussföretag om arbeten och störningar som de påverkas av.

Handboken om "Arbete på väg" av Sveriges kommuner och landsting ska tillämpas.

5. Information vid arbetsplatsen

På kommunens begäran så ska minst en informationsskylt finnas på arbetsplatsen. Av skylten ska framgå vilken typ av arbeten som ska utföras, till exempel VA- eller elarbeten, vem som är ansvarig anläggningsägare samt när anläggningsägarens arbeten ska vara klart. Det ska också framgå vilken entreprenör som arbetar på platsen och vilket telefonnummer allmänheten kan höra av sig till vid eventuella frågor.

6. Säkerhet och miljö på arbetsplatsen

Personal på arbetsplatsen ska ha erforderlig kunskap och giltigt intyg i *Arbete på väg*. Någon på arbetsplatsen ska även ha giltigt intyg i utförd utbildning *Utmärkningsansvarig*. Personal och besökande på arbetsplatsen ska bära *varselkläder klass 3 EN471*.

Kraven i kommunens lokala ordningsföreskrifter ska uppfyllas för att minimera negativ påverkan på allmänheten. Sopor och avfall på arbetsplatsen får inte förekomma. I de fall buller eller oljud som utgör en påtaglig störning kommer att förekomma måste tillstånd först fås från Polismyndigheten.

Åtgärder ska vidtas så att mark eller vatten inte förorenas av oljor, bensin eller annat. Eventuella utsläpp och läckage skall omgående anmälas till Vingåkers kommun och absorptionsmedel för omhändertagande ska finnas tillgängligt på arbetsplatsen. Miljölagstiftningen ska följas.

7. Sökandes/entreprenörens fordon

Tunga transporter bör inte föras på belagda gång- och cykelvägar då detta riskerar medföra sättningar och beläggningsskador. Om sådan transporter inte går att undvika skall godkännande från kommunen inhämtas innan transporterna genomförs. Entreprenören ansvarar för återställande av eventuella skador. Tomgångskörning max 1 minut.

8. Upplagsplatser

Användning av offentlig plats regleras i Ordninglagen (1993:1617) 3 kap. För att få använda offentlig plats för uppställning av exempelvis arbetsbodar, byggnadsmaterial eller uppställning av fordon krävs tillstånd från polismyndigheten. Tillståndet ska bifogas till ansökan om gräv tillstånd. Tillstånd behövs inte, om platsen tas i anspråk endast tillfälligt och i obetydlig omfattning och utan att inkräkta på någon annans tillstånd.

För mark som tas i anspråk som upplagsplats tar Vingåkers kommun ut en avgift enligt av kommunfullmäktige antagen taxa.

9. Förbesiktning

Anläggningsägaren ska alltid dokumentera arbetsområdet innan arbetet påbörjas. Området dokumenteras med foton som ska överlämnas till kommunen om denne begär det. Anläggningsägaren eller kommunen kan vid behov kalla till förbesiktning eller samråd.

Förbesiktningen eller samrådet kan gälla:

- gatans/trafikanläggningars standard
- planering av upplag, transporter, fotgängare
- befintliga skador på angränsande anläggningar
- värdering av träd/växter
- omfattningen av återställningsarbeten
- större trafikpåverkan
- annat

10. Schaktning- och återställningsarbeten

Uppschaktade och *godkända* massor godtas endast som förstärkningslager.

Lagertjocklek på förstärkningslager ska vara som sämst i enlighet med omkringliggande lager. Återfyllning av annan hårdgjord yta ska ske med material godkänt av kommunen. Analysprotokoll skall kunna uppvisas.

En utspetsning av överbyggnaden måste göras för att schaktens påverkan på gatans hållbarhet så vara liten som möjligt. Om utspetsning inte görs kan det leda till sättningar och skador i vägkroppen. Kostnader uppkomna på grund av bristfällig fyllning och utspetsning kommer att debiteras anläggningsägaren.

I de fall grävningen innebär att trafikmarkeringar förstörs kommer återställning av dessa att utföras av Vingåkers kommun och kostnaden för detta debiteras anläggningsägaren.

Markhöjder får inte ändras om det inte skriftligen godkänts av Vingåkers kommun.

Vid långsgående schakt ska arbetet utföras så att endast en skarv uppkommer mot den befintliga beläggningen. Skarven ska sågas eller skäras. Vid skärning av asfalt ska raka kanter alltid eftersträvas, andra lösningar måste samrådats med Vingåkers kommun. Vid schakt eller reparation i körbana får beläggningsskarven inte utföras i hjulspåren. Skarven ska då placeras mitt i och parallellt med befintligt körfält eller körbana.

Utförs schaktarbeten mitt i gång-, cykelbana eller vägren ska hela gång-, cykelbanan eller vägrenen beläggas. Hela bredden ska också beläggas om

schaktbredden är mer än 50% av körbane-, körfälts-, gång- eller cykelbanebredden, eller om totalbredden är mindre än 1,5 meter oavsett schaktbredd.

Tvärschakter över väg och gång- och cykelväg som är väl trafikerade ska tillfälligt beläggas med kallasfalt eller motsvarande om kommunen begär det.

Under schaktning och återställning ska egenkontroll och dokumentation utföras kontinuerligt.

10.1. Träd och naturmark

Anvisningarna i AMA Anläggning ska följas vid schaktning i parkmark. Ska grävningsarbeten utföras i närheten av träd eller vegetation ska detta anges i grävansökan.

För att minska packningsskador i marken, ska maskinernas storlek anpassas efter markens bärighet. Vid osäkerhet ska val av maskintyp ske i samråd med kommunen. Vid schaktning i naturmark ska marken återställas i det skick som den var innan schaktningen avseende antal centimeter jordlager.

Vid återställning av gräsytor eller växtbäddar ska ett lager bestående av minst 12 centimeter växtjord läggas på. Då det understa materialet består av grus eller liknande ska ett fukthållande lager läggas på under lagret med växtjord. Ny jord skall hålla minst samma kvalitet som befintlig. Analysprotokoll skall kunna uppvisas. Återplantering, sådd och skötsel under garantitiden sker enligt överenskommelse med kommunen.

Träd är en långsiktig investering som har stor betydelse för stadens utseende och miljö. Vingåkers kommun har ett stort antal skyddsvärda träd utpekade i detaljplaner eller trädplaner, entreprenören ansvarar för att informera sig om ett träd utgör skyddsvärd biotop eller kulturmiljö. Skyddsvärda träd ska skyddas med staket en meter utanför kronans dropplinje för att förhindra att maskiner skadar kronan. Innanför staketet får ingen för trädet skadlig aktivitet ske såsom exempelvis schaktning, uppläggning av material eller trafik med arbetsfordon. För att skydda trädets rotzon kan om inte en inhägnad är möjlig fiberduk, grus eller körplåtar läggas ut. Ingen beskärning eller avverkning får ske utan samråd med kommunen.

10.2. Misstänkt förorening

Äldre beläggningar kan innehålla asfalt med inblandning av stenkolstjära. Om risk för stenkolstjära finns ska uppbruten beläggning sprayas för kontroll. Om annan misstänkt förorening påträffas, om man till exempel ser något avvikande eller

känner en avvikande lukt, under schaktningsarbetet ska schaktning omedelbart avbrytas och kontakt tas med Vingåkers kommun.

10.3. Fornminne

Vid ingrepp i anslutning till känt fornminne ansvarar anläggningsägaren för att kontakta

Länsstyrelsen. Om fornminne som inte tidigare varit känt påträffas ska detta anmälas omgående till Länsstyrelsen och arbetet inom detta område avbrytas omgående tills dess frågan är utredd.

10.4. Dokument att följa

- AMA Anläggning 17 ska följas under schaktnings- och återställningsarbeten.
- SKL:s Handbok Arbeta på väg
- Miljöbalken
- Vingåkers kommuns ordningsföreskrifter. Dessa finns tillgängliga på kommunens hemsida.
- Övrig tillämplig lagstiftning

11. Slutbesiktning

Omedelbart efter avslutat arbete ska slutbesiktning ske. Det är anläggningsägaren som ansvarar för att kalla till besiktning. Området ska vid besiktningstillfället vara helt återställt. Om vegetationen inte ännu hunnit bli väl etablerad besiktigas denna vid ett senare tillfälle.

Faktisk kostnad för besiktningsman kan tillkomma för större besiktningar. Denna bedömning görs av kommunen.

Vid slutbesiktningen ska alla ledningar vara inmätta och materialet ska vara överlämnat till Ledningskollen.se.

12. Garanti/Garantibesiktning

Efter grävning i allmän mark gäller, från den dag permanent beläggning lagts eller återställning av växtlighet etablerats, en garantitid på fem år för återställningsarbetet. Under garantitiden ansvarar anläggningsägaren för de kostnader som uppstår till följd av eventuella sättningar eller fel orsakade av utförandet.

På någon av parternas begäran utförs en garantibesiktning vid garantins utgång.

13. Ersättning

Till dessa föreskrifter tillämpas *Taxa för ingrepp i kommunens mark*.

Om arbetet inte är klart inom godkänd tidplan och ansökan om förlängning inte inkommit och beviljats, får kommunen debitera de kostnader som uppstår till följd av förseningen. Vingåkers kommun äger då också rätt att avbryta det oavslutade arbetet.

Om grävning i allmän platsmark sker utan tillstånd eller i strid mot beviljad ansökan, kan grävningen komma att polisanmälas. Anläggningsägaren får då också stå för de kostnader som grävningen orsakar kommunen.

Om grävning medför att trafikanter eller allmänheten utsätts för fara eller om trafikanordningsplan eller föreskrifter för grävning inte följs har Vingåkers kommun rätt att omedelbart avbryta arbetet. Om inte anläggningsägaren åtgärdar påtalade brister inom en utsatt tid är denne skyldig att bekosta resterande nödvändigt arbete som kommunen slutför.

Kommunen tar för administration, tillsyn, framtida underhåll och standardsänkning till följd av ingrepp i kommunens mark ut en ersättning enligt av kommunfullmäktige antagen taxa. Storleken på ersättning som ska betalas till kommunen bestäms av en fast kostnad per kvadratmeter återställd yta.

Kommunen får dessutom ta ut en ersättning vid anmärkningar eller avvikelser från kommunens anvisningar. Vid flera felaktigheter kommer ersättning för samtliga att debiteras.

Avgifter för nyttjande av kommunal mark i övrigt framgår av *Taxa för upplåtelse av mark på offentlig plats*.